

Afscheid van het koolzaad

Ab Kuypers

Het laatste koolzaad in Flevoland: nog één keertje een koolzaadexpositie, een 'feestelijke' opheffing van de bijencommissie (overlegorgaan tussen Rijksdienst en de imkerij) en de laatste ervaringen bij een prachtige dracht. Een verslag waarmee uw redacteur persoonlijk afscheid neemt van een dracht waarmee het voor hem zo'n beetje is begonnen.

Een historische zwerm

'Hé zeg, zit jij je zonden te overdenken?' Het is een van de eerste warme zondagen van dit jaar. Ik ben eindelijk aan wat 'bijenwerk' toegekomen. En zit nu, genietend van de langverwachte zon, zomaar wat te niksen. Aan de overkant van de greppel ligt een knots van een zwerm op omgeknakte distelstengels. Er is zowaar meer volk bij het koolzaad.

Ik had hem in de verte al bezig gezien, die collega die vanuit het opengedraaide portierraam vraagt naar mijn overpeinzingen. 'Als ik daaraan begin dan kom ik hier vandaag niet meer weg,' antwoord ik hem. Ik wijs hem op de zwerm, die daar rustig, als een uitgerold kleedje, in de schuin oplopende greppelkant ligt. 'Moet je hem niet scheppen? Wat een knoepert.' Zelf heb ik geen kastje of korfje bij me. Na enige aarzeling en wat heen en weer gepraat, zijn meegereisde familie ten spijt, komt die onbekende collega toch zijn auto uit, haalt een zesramertje uit de achterbak en schept zijn tweede 'koolzaad'-zwerm van die middag. Ik vraag me af of hij zich bewust is dat het een min of meer 'historische' zwerm is. Er zullen er niet veel meer afkomen op het koolzaad, de dracht waar ik het imkeren zo'n beetje onder de knie heb gekregen.

Een persoonlijk afscheid

Mijn eerste praktijk als beginnend Lelystadse imker deed ik op bij dit ontginningsgewas bij uitstek. Dat was in de tijd dat 'beginnerscursussen' nog betaalbaar waren. Met een beetje weemoed kijk ik terug naar de 'avonturen' die ik er sindsdien met de bijen heb beleefd: mijn eerste eigen bijenreis die voor de volle honderd procent de mist inging, mijn allereerste zwerm die ik heb geschept, de reizen samen met mijn vaste imker-maatje, Wim de Vries, 'voor dag en dauw' op stap, die keer dat onze kasten waren omgegooid en we met de moed der wanhoop de woeste bijenvolken weer min of meer in orde hebben gebracht, de sterke verhalen die ik er van collega-imkers heb

gehoord, de ontmoetingen met imkers van het oude land, de vele goede raadgevingen van oude rotten en regelmatig zware be-zeekele-schoenen. En altijd honing.

Een laatste koolzaadreis

Er kon al een week geplaatst worden maar Wim en ik zijn geen hardlopers. In feite was er ook nog niet veel reden om de bijen al uit de beschutting van onze stad-standplaats te halen. Wat ons die vroege zaterdagochtend vooral opviel en we nog nooit eerder hadden waargenomen waren die talloze dode, waarschijnlijk verkleumde bijen op de bloemen. Met stuif-

De laatste maal koolzaad in Flevoland. Foto: A. Kuypers.

meel in de korfjes notabene. Ook voor de reeds geplaatste kasten zagen we heel wat dode bijen liggen. Een lichte teleurstelling kwam over ons. Behalve het weer was ook de plaats die onze afdeling was toegewezen niet geweldig. Er waren bovendien al verschillende kapers van elders op onze kust neergestreken. 'Waar blijft het toezicht?,' vraag je je op zo'n moment af. Het had ons deze keer toch al niet echt meegezet. We hadden immers op het laatste moment te horen gekregen dat onze afdeling met zo'n beetje de helft van de volken mocht komen dan waar we op hadden gerekend. In januari was ons nog toegezegd dat alle Flevolandse imkers met al hun volken bij 'hun' laatste koolzaad mochten staan. Nu heette het 'reeënvraat'. Maar dat gelooft niemand. Wat de reden wel was is ons niet echt duidelijk gemaakt. Wel opvallend veel afdelingen van buiten de polder. Misschien had dit ietsje minder gekund bij het afscheid van 'ons' koolzaad.

Tijdens de dracht

De eerste weken dat wij bij het koolzaad stonden kenmerkten zich vooral door het koude weer, waarbij de wind steeds in 'ruimende' mate de verkeerde hoek opzocht. Veel honing werd er dan ook niet binnengehaald. Alleen de 'super'-volken zullen wat overschot hebben verzameld. Al met al hebben we betere honingjaren gekend. Ondanks alles toch ook wel weer de gebruikelijke leuke dingen meegemaakt. Een overvolle korf die me thuis in de weg stond overgebracht in een kast van een bevriende collega. Dit volgens de methode 'Speelziek' zal ik maar zeggen, zoals hij die beschrijft in zijn boekje over de korfimkerij. Een avontuur op zich. Natuurlijk ook weer de nodige collega-imkers ontmoet. We hebben veel geklaagd dit jaar en weer veel getheoretiseerd. Wat een uiteenlopende meningen en gedachten heb ik weer gehoord. Dat zal ik ongetwijfeld gaan missen, wanneer we niet meer, zoals naar 't koolzaad, 'met z'n allen' op reis gaan.

312

Laatste koolzaadexpositie

Op een lokatie, waar in geen velden of wegen koolzaad te vinden was, vond nog voor één keertje de min of meer traditionele koolzaadtentoonstelling plaats, onder de toepasselijke titel 'Van nat naar droog'. Ook de droogmaking en de ontginning van het IJsselmeer-gebied, activiteiten van de hoofdafdeling 'Landinrichting' van de directie IJsselmeergebied werden belicht. Het koolzaad en de bijen waren echter niet helemaal uit het programma verdwenen. De plaatselijke bijenhoudersvereniging 'Oost Flevoland' had zoals gebruikelijk een imkers-stand ingericht.

Commissie opgeheven

Van de aangekondigde 'honingdag', die op dezelfde 18de mei zou plaatsvinden is niets gekomen. Navraag bij de vermeende organisator leverde niet meer op dan een opvallend, niet verklaarbaar ontwijkend antwoord. Wel was er een feestelijke opheffing van de, zeg maar, 'koolzaadcommissie' van de Bedrijfsraad voor de bijenhouderij. Het werd zo'n bijeenkomst van dertien in een dozijn. Bloemen, cadeaus, een lied en toespraakjes, met vooral opmerkelijk veel verenstrijkerij. Een hechte vriendenkring, zo leek het, was bij elkaar gekomen. De inbreng bij dit afscheid van Flevolandse imkers was nihil. Zij waren daarvoor niet uitgenodigd. Dat heb ik als een misser ervaren. Van personen die als bestuurder van de plaatselijke bijenhoudersvereniging jarenlang met grote inzet bij de expositie betrokken zijn geweest geen spoor te bekennen. En daarmee doe je zulke vrijwilligers tekort.

Op zoek naar de koningin, Bijenstand Oost-Flevoland (koolzaadexpo). Foto: A. Kuypers.

Een perestrojka

Met het verdwijnen van het koolzaad en het afnemen van verschillende andere drachten breekt een periode aan waarin voor het plaatsen van bijenvolken in Flevoland een zekere hervorming nodig is. Het is daarom een goede zaak te mogen constateren dat verschillende afdelingen aldaar het plaatsen in 'hun' drachtgebieden onder eigen beheer proberen te krijgen. Het is te hopen dat zij daarbij het belang van de totale imkerij niet uit het oog verliezen. Waar mogelijk moeten drachtgebieden toegankelijk blijven voor zoveel mogelijk imkers, ook van buiten de polderprovincie. Een goed inventariseren van wat de mogelijkheden zijn is één, een positief overleg met zowel beheerders als bijenhouders is twee. Dit tezamen zal er voor moeten zorgen dat het geen puinhoop wordt in de polder. De regionale imkers moeten in hun eigen gebied hun liefhebberij naar behoren kunnen blijven uitvoeren. Zo gaat dat ook elders in het land. Te grote druk van buitenaf is daarbij ongewenst. Duidelijkheid wie dat plaatsen regelt is geboden. De imkerverenigingen uit de polder wens ik daarbij heel veel wijsheid, volharding en succes toe.

Oproep

Wie van de lezers beheerst de Russische taal? De hoofdredactrice van Pchelovodstvo, mevrouw Irina Vereschaka, stelt voor om artikelen uit Bijen uit te wisselen met die in het blad van de Russische imkers. Voor dit doel zoekt de redactie een lezer die de Russische taal beheerst en bereid is om met de redactie samen te werken. Het gaat hierbij om het bepalen van de keuze en het vertalen van enkele artikelen per jaar. Graag bericht aan de redactie indien u aan dit plan wil meewerken.